

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXXII. De Fure, qui in Ecclesia furatus est, postea deprehenso à
Rusticis in cœmeterio, & lictoribus tradito, ac postea ad mortem damnato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XLIX.

De Immunitate Ecclesiarum, Cœmeterii, & Rerum ad eas pertinentium,

DECISIO CXXII.

De Fure, qui in Ecclesia furatus est, postea deprehenso a Rusticis in Cœmeterio, & Licitoribus tradito, ac postea ad mortem damnato.

SPECIES FACTI.

<p>IN pago K. mihi perbene noto ante 20. circiter annos Coloni Rustici, nescio quo fato, tempore non consueto juxta Ecclesiam, ubi via ducit in adjacentem</p>	<p>campum opimis agris repletum prætergressi subito conspexerunt hominem peregrinum in Cœmeterio cum Sacco, & mox suspicati, quod erat, accurrunt, hominem aggrediuntur.</p>
---	--

diuntur, Saccum lustrant, & deprehendunt in eo res Ecclesie mediocris pretij, ac inter has calicem 40, & aliquot florenis aestimatum, furto subtractas, cum quibus fur fugam meditabatur. Hinc in furorem acti manus in sacrilegum hominem iniecerunt, & illata vi continuo ad licetorem pagi abstraxerunt, serio & sub minis postulantes, ut is ligatum vinculis quantocyus ad vicinam civitatem abduceret, atque Judici traderet carceri mancipandum, ac severe examinandum. Id quod statim executioni datum, Judex tamen, nescio qua de causa, vinctum intra paucos dies alio abduci curavit, ut ibi Processus Criminalis institueretur. Hujus loci Præfectus, sub eodem, sub quo prior Judex, Principe jurisdictionem exercens, post-

quam reum examinavit (qui & hoc & alia furta fideliter confessus est, nunquam tamen sive ex oblivione sive ex ignorantia ad asylum, ex quo violenter abductus esset, provocavit) sententiam mortis contra eum pronuntiarum statim executioni dari mandavit. Qua facta Rusticis, qui hunc furem in cœmeterio deprehensum Justitie tradi fecerunt, scrupulus ortus est, an non læserint immunitatem Ecclesiasticam, qua forte gavissus fuisset homo iste furum in Ecclesia committens, & ex Cœmeterio vi abstractus. Res denique & mihi

proposita est, & simul

✽ (o) ✽

QUÆSTIO.

An fur in Ecclesia, vel Cœmeterio, deprehensus gaudeat asylo?

Rationes dubitandi.

Non

Non gaudere, consequenter, licet Judici traditus provocasset ad asylum, ex quo violenter abstractus est, Ecclesiæ non restituenti fuisse, defendunt cum Deciano Petrus Gregor. Tholos. *Synagm.* l. 33. c. 22. n. 2. Boërius *decis.* 109. & alii relati à Farinac. *de Carcerib.* q. 28. n. 246. Favent apud & cum Laym. l. 4. tr. 9. c. 3. n. 6. Covar. & Suar. item alij multi, qui admittunt extensionem criminum asylò privantium ultra illa, quæ in Bulla Gregorij XIV. quæ incipit, *Cum alias*, edita anno 1691. specialiter expressa & excepta, quæ nimirum juxta Pontificem asylò excludunt, reperjuntur. Eandemque sententiam in publica Disputatione Ingolstadij anno 1717. Thesium Parergis annexam plausibiliter defendit Magnific. D. Collega Hermann. Anton. de Chlingensperg occasione cujusdam Sartoris, qui Kschingæ post expulsum templum per fenestram voluit se demittere colligatis altarium mappis confusus; sed has rumpi contigit, ita ut miser ad terram prostratus infelici casu crus fregerit, atque in cæmeterio jacens & ejulans repertus sit.

Huic sententiæ patrocinari videntur sequentia. 1. Occidens vel mutilans in Ecclesia (idem est de Cæmeterio, & alijs locis sacris aut Religiosis asylia gaudentibus) non gaudet immunitate Ecclesiastica locali, ut certum est ex *ur. Bulla* (R. P. Pichler *Decis.* T. 2.)

la: ergo neque furtum faciens in Ecclesia. *Cons.* prob. ideo occidens & mutilans non gaudet (item occidens prope Ecclesiam, v. g. in scallis, arrio &c.) quia censetur spe immunitatis deliquisse, quæ præcipua vel unica fuit ratio eos privandi asylò juxta textum in *c. fin. h. t.* ibi: *nonnulli impunitatem suorum excessuum per defensionem Ecclesiæ sperantes homicidia & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, vel earum cæmeterijs, committere non verentur; qui, nisi per Ecclesiam, ad quam fugerint, crederent se defendi, nullatenus fuerant commissuri. Cum autem in eo, in quo delinquit, puniri quis debeat: & frustra Legis auxilium involet, qui delinquit in legem: mandamus, quantum publicè nuntietis, tales non debere gaudere immunitatis privilegio.* Sed hæc ipsa ratio reperitur etiam in furtum faciente in Ecclesia vel cæmeterio, qui, nisi per Ecclesiam se crederet defendi, & immunitatem speraret, nullatenus id fuerat commissurus: ergo nec furans in Ecclesia gaudere debet immunitatis privilegio, tanquam indignus Legis auxilio, qui delinquit in Legem; ubi enim est eadem ratio, debet esse & eadem Juris dispositio, ut habet commune brocardicum ex l. 3. §. 2. ff. de *inj. r. r.* desumptum. *Cons.* immatur: In *d. c. fin.* ratio excludendi ab asylò occidens & mutilans in Ecclesia non tam fuit crimen homicidij & mutilationis, quia istud per se non excludit, sed quia in

Si Ec-

Ecclesia committitur sub spe immunitatis, adeoque quia infertur gravis irreverentia *Ecclesie* per grave crimen, & Legis violationem

2. Si furantes in *Ecclesijs* gauderent immunitate, daretur occasio & invitamentum ad furandum in *Ecclesijs*, cum ingenti earum præjudicio, & spoliationis majoris ac frequentioris periculo; sic enim secum ratiocinari possent sacrilegi fures: vel deprehendar, vel non deprehendar? si non deprehendar, habeo intentum, & ex *Ecclesie* bonis tuto ditescam: si deprehendar, iterum sum tutus, quia gaudeo immunitate locali, & inde ad poenam abstrahi nequeo, ac insuper ab *Ecclesia* ali debeo, donec securum pateat effugium. l. 2. & l. præsentis 6. §. sanè C. de his, qui ad *Eccles.* confug. Et in hoc dilemmate multum sibi applausit perillustri D. Defendens in disputatione publica superius memorata, identidè illud repetens, & suo antagonista pariter Perillustri inculcans.

3. Immunitatis privilegium potius coarctandum est, quam ampliandum, non solum ideo, quia bonum publicum exigit, sceleratos condignè potius puniri, quam defendi. can. quali nos 44. caus. 23. q. 5. Card. de Luca in *Miscellaneis de Immunit.* disc. 2. n. 6. 9. Ant. Faber ad tit. Cod. de his, qui ad *Eccles.* def. 1. Sed etiam ut *Ecclesijs* stet debita reverentia. per can. de Raptoribus 3. caus. 36. q. 1. c. inter alia de Immunit. Sed

reverentia *Ecclesijs* debita maxime & directè violatur per furtum in iis commissum. Nec

4. Obstat, quòd cit. Bull. *Gregoriana*. nolit extendi crimina excepta, seu alyò privantia, ultra ea, quæ inibi recensentur; si enim in alijs delictis reperitur eadem ratio, seu identitas rationis, prudenter infertur, mentem Legislatoris fuisse, ut lex sua, etiam poenalis, comprehendat casum & delictum, in quo cum expressis leprodit identitas rationis; secus enim imprudenter & absurde ordinasse videretur, ubi identitas rationis tale delictum, vel personam delinquentem, quasi necessario contineri suadet: sic, quando prohibetur exportatio frumenti ex patria ob penuriam alimentorum per legem poenalem, utique sub ea etiam continetur exportatio farinæ tanquam prohibita: sic, licet Imperator in Nov. 115. expressè prohibuerit filium à patre exheredari ob alias causas & delicta, quam propter illa 14. in d. Nov. expressè, tamen extenditur à Doctoribus illa constitutio exheredationem permittens ad casum, ubi eadem vel major exheredationis causa reperitur, v. g. ad casum, quo filius carnaliter peccaret cum propria matre, cum tamen Imperator solum expresserit commixtionem cum Noverca, eò quòd tanta imò major impietas & ingratitude erga pa-

patrem, quæ fuit causa permittendi exheredationem, reperiatur in flagitio cum propria matre, quàm cum noverca commisso. Nimirum non possunt omnes casus in specie & articuli Legibus comprehendendi, & ideo permittitur illis, qui Jurisdictioni præsumunt, ad similia procedere.

5. Benedictus XIII. ultimò defunctus Papa *felix, record.* edidit anno 1725. Bullam, quæ incipit *Ex quo Divina disponente Clementia.* postmodum ab eodem insertam Concilio Romano intra breve temporis intervallum celebrato ab eodem Pontifice cum Archi- & Episcopis Italix, vel potiùs *sua specialis Provisionis*, ut ipse loquitur in Indictione hujus Concilii, *videlicet inter Capuanam Provinciam & Pisanam &c.* atque in hac Bulla Pontifex plura crimina, quàm in Bulla Gregorii XIV. continentur, excepit, & eorum reos a sylò privavit, ac inter alia in §. *Excludimus pariter sic disponit: Excludimus pariter falsificantes litteras Apostolicas, Ministros montis Pietatis, vel al-*

terius publici Telonii, aut Banci, pro depositis Principis privatarumque personarum destinati, furtum, aut falsitatem in prædictis locis committentes, cujus ratione arca pecuniaria ita minuatur, ut pœna ordinaria locus sit. Jam sic: si Papa exclusos velit, qui notabilem summam furantur de locis piis, uti sunt montes pietatis, & Bancus, saltem reductivè, quis neget à fortiori exclusos voluisse, qui furantur de ipsis Ecclesiis, quæ utique magis sanctæ & favorabiles sunt, majoremque protectionem à damnis per hujusmodi exclusionis pœnam merentur? *Confirmatur.* Idem Papa in eadem Bulla §. 9. privat *immunitatis privilegio interficientes proximum suum animò præmeditato ac deliberatò*: quos tamen non privat Bulla Gregoriana: ergo plura hodie delicta, quàm Gregorius excepit, privant a sylò: ergo etiam furtum in Ecclesia commissum privare non malè dicitur hodie, licet olim fortè non privaverit juxta Bullam Gregorianam.

Rationes decidendi.

VERùm his parùm motus inhæreo adhuc sententiæ oppositæ, quàm in meo Candidato propugnavi, & furantes in Ecclesia ab eadem defendendi, & indè violenter extrahi

non posse contendo, cum innumeris & gravissimis DD. Gratiano, Fagnano, Pax-Jordano, Guttier Farinac, Delbene, Sperelli, Palao, Haunoldo, Gonzal, Monacel, Barb.

Barb. Zoes. Pirhing, Pignatelli, & aliis apud P. Schmalzgrueber *h. r. n. 199. & 261.* Quos secutus est, & strenuè, si quis alius, hanc sententiam propugnavit, quem specialis honoris & amoris ergo nomino, meus in Sacro Jure discipulus, Præ-nobilis & Excellentissimus Dominus Gerardus Georgius Wilhelmus Vogelius in eruditissimo suo tractatu, *Decade selectarum Questionum*, quem ipse sicut doctissime composuit, ita peritissime per modum Thesum ante Inaugurationem suam Doctoralem publicè ac solenniter sine Præside defendit, in *quest. 1.* Primum ac præcipuum meum fundamentum sicut olim, ita & nunc desumo ex Bulla decantata *cùm aliis Gregor. XIV.* ferè ubique recepta in Praxi, saltem in nostra Germania, ubi Pontifex principaliter intendens sublatis dubiis, variorum interpretationibus, abusibus circa Immunitatem localem, omnia ad unam tantum formam reducere, ac sublata omni differentia uniformitatem introducere, solummodo octo crimina excepit, quorum reos voluit asylò privatos, non verò ullos alios quorumcunque criminum reos, etsi illa equipolleani aliis in Jure expressis, vel adsit paritas, identitas, aut majoritas rationis, ut loquitur Bulla, prohibens insuper ex urgentissimis ac necessariis causis extensionem fieri ad alia crimina à se non excepta,

item auferens omnem aliter judicandi & interpretandi facultatem. Atqui Gregorius in sua Bulla nullo verbulo excepit furtum in Ecclesia commissum, nec in ea furantes ab asylò exclusit, sed solum homicidia & mutilationes membrorum inibi committentes: ergo nec nobis licitum est in Ecclesia furantes ab asylò excludere. Secundum argumentum sic formo: Lex immunitatis localis, seu asyli, est favorabilis respectu Ecclesiæ, quia respectu hujus principaliter tendit in bonum & favorem publicum Religionis, promovere cupiens reverentiam, Ecclesiis & locis sacris competentem, tuendo confugientes pro sua incolumitate ad Ecclesias & loca sacra; respectu autem certorum delinquentium, quos privat asylò, est odiosa & pænalis: ergo debet extendi, quatenus est favorabilis Ecclesiis, & restringi, quatenus est pænalis respectu delinquentium. *c. odia 15. de R. J. in 6.* Sed, si dicatur, furantes in Ecclesia gaudere asylò, extenditur, quatenus est favorabilis Ecclesiæ, quia sic etiam complectitur & tuetur furantes in Ecclesia, & restringitur, quatenus pænalis & odiosa delinquentibus: ergo id debet dici.

✻ (o) ✻

Diluuntur Rationes dubitandi.

AD I. N. Conseq. Ratio disparitatis est manifesta ex Bulla Gregoriana, solos illos, qui in Ecclesia occidunt vel mutilant, excludente ab asylo, nullatenus verò eos, qui in ea furantur. Ratio excludendi illos non fuit præcisè, quòd sub spe immunitatis peccent, vel contra legem delinquant, qua prohibetur Jure naturali irreverentia erga Ecclesiam, sed voluntas Legislatoris, cui utique tempore constitutionis factæ incognitum non fuit, per alia etiam crimina in Ecclesiis commissa lædi reverentiam illis debitam, ac propterea asylò privari posse, nihilominus tamen solum homicidium & mutilationem, & nullum aliud, punire voluit privatione asyli. Ratio legis non est lex, & licet eadem ratio, quæ legistatorem hic & nunc movit ad statuendum aliquid pro uno casu, daretur etiam pro alio casu, ac propterea idem potuisset statuere pro hoc alio casu non multùm ab simili, tamen inde non sequitur, quòd de facto ad idem statuendum moverit pro alio casu; præsertim id procedit in lege pœnali, qualis est lex de asylo, in quantum punit certos malefactores, si de aliis nihil dicit, licet ibi reperiretur eadem, vel etiam major ratio: id quod in

præsenti vel maximè locum habet, ubi Pontifex legislator expressè prohibuit privationem asyli ad alia crimina extendi, licet in iisdem par, eadem, vel etiam major ratio privandi inveniretur. Aliud igitur est esse indignum asylò, & meritò excludi posse, aliud verò actu esse exclusum: indigni etiam sunt Sodomitæ, blasphemæ &c. Ex eodem fundamento pariter nego cum Suar, Peregr. Franc. Schmier, Præposito Frisingensi, & P. Schmalzgruber n. 210. quod additur in objectione, nimirum occidentes prope Ecclesiam, non in Ecclesia, sed in scalis, atrio &c. excludi ab asylo; quia hos, licet præsumantur spe immunitatis in tali vicinia occidere, non excludit Bulla Gregoriana, quæ respectu delinquentium est pœnalis & odiosa, ac ideo non extendenda, sed solos excludit in ipsis Ecclesiis earumve cœmeteriis occidentes. Illud etiam, quod ex cit. c. *fn.* adductum est, rectè sic distinguitur: furans in Ecclesia delinquit in legem aliquo modo. Conced. eo modo, qui in Jure punitur privatione asyli. Negatur. Item altera ratio ibi expressa, qui sub spe immunitatis delinquit in Ecclesiis vel Cœmeteriis, habet quidem aliquam generalitatem, sed à Gregor. XIV. restrictam ad omnia ac sola ho-

homicidia & mutilationes in Ecclesiis &c. factas. Nec dici potest, homicidia &c. per modum exempli tantum posita esse à Gregorio; si enim hoc voluisset Pontifex, paucioribus & clariùs potuisset mentem suam exprimere dicendo, in Ecclesia delinquentes asylo excludi.

Ad 2. Occasio delinquendi, quam ex asylo malitia hominum subinde sumit, per accidens est, & ab Ecclesia, quæ quidem, quantum in ipsa est, mallet nullum patrari crimen, ob iustas causas permittitur, scilicet ut mansuetudine sua imitetur Divinissimum Sponsum suum, & protegat etiam sceleratos ad templa velut asyllum profugos, vel in iis existentes, nempe ob reverentiam sacrorum locorum. Audi S. Augustinum serm. 5. de Dedicat. Eccles. ubi ait, *grandem injuriam Religionis & Divinitatis offensam esse, qualemcunque fugientem ad Domum DEI (vel in ea existentem) à sacris liminibus, id est, de sinu matris avellere, & arcem communis expugnare persugii: sed forte aliquis dicet, locus sanctus criminoso patere non debet: Non est ita: hæc enim inscrutabilis animi argumenta non recipit Christus, qui pro impiis mortuus confugiens ad se elaudis aditum Misericordie non permittit: qui latroni, fidem consenti, Paradisi claustra patefecit, reum à sacris adytis non vult excludi.* Nunquid idem argumentum formari posset de aliis delictis & delinquentibus, quibus tamen à nemine Catholico

negatur asyllum, v. g. de homicidio quocunque furto gravi, de fornicatione in loco sacro commissa, de adulterio, stupro, incestu, bestialitate &c. ? an non etiam isti ex malitia sua possunt sumere occasionem liberius peccandi, si sciant se protegi asylo contra poenas à Iudice Laico infligendas? Illud dilemma, quod Adversarii adeo urgent, non admodum me urget, partim quia Legislator eo non obstante furantes in Ecclesia non privavit asylo, sed potius protegi voluit, ut satis liquet ex meis argumentis pro resolutione allatis, quod sufficit, & rem planè conficit, partim quia exigentiam præstat securitatem furanti; si enim statim in flagranti deprehendatur, quod inde ipsi solatium, quæ securitas à jactura honoris, sanè magna? custodietur in loco sacro non solum cum magna sui prostitutione & incommodo, sed etiam, licet clam dimissus fuerit, in remota fugere loca debet, & si forte in territorio, ubi furatus est, deprehendatur, certo suspendetur post aliquod tempus, vel aliàs condignè punietur. Accedit, quod recurri posset ad Pontificem, & peti, ut eum subeat extradi; quod facile obtineretur, si quo in loco nimium invalescerent furta in locis sacris, ad tollendos abusus. Si verò non statim deprehendatur, an propterea illico erit tutus? utique non omnes fures in

flagranti deprehenduntur, & tamen successu temporis sic Deo disponente vel ad inquisitionem Judicis, vel casu fortuito, vel ad complicitis aut alterius delationem deteguntur, & ad supplicium trahuntur.

Ad 3. Privilegium immunitatis non magis est coarctandum, quam Jura velint Canonica. Non exigit bonum publicum, omnia omnino scelera in quovis deliquente puniri à Magistratu Civili; alias ipse Deus quibusdam impunitatem præstans confugientibus ad *Civitates Refugij*, & omnes ferè Gentes, quæ ob reverentiam templorum salvos esse voluerunt ad ea fugientes, contra bonum publicum egissent, & tota asyilia cessare deberet. Bonum publicum Religionis, quod præprimis attendi debet, exigit saltem quosdam confugas ad Ecclesiam defendi, cujus honor & reverentia magis hoc modo defenditur, quam si quis delinquens inde abstrahi posset insuper habita loci sanctitate.

Ad 4. Bulla Gregoriana non simpliciter tantum verat extensionem ad alia delicta ibi non expressa, sed etiam verat pro casu, quo in alijs delictis inveniretur paritas, identitas, vel majoritas rationis; quod quidem probabilius etiam procedit in omni lege odiosa & pœnali (quæ est Lex Gregoriana quatenus privans asylo) nisi nempe ratio illa sit *adequata* quoad omnes casus non specialiter expressos, & quasi intrin-

seca & necessario connexa cum omnibus casibus, ita ut vel contra prudentiam vel justitiam foret reliquos casus, ubi reperitur talis identitas rationis, excludere, uti fors esset inposito exemplo de prohibita exportatione frumenti ob penuriam alimentorum, si non simul censeretur prohibita exportatio farinæ. Tanta autem identitas causæ tam arctè & necessario connexæ furti in templo commissi & occisionis aut mutilationis in Ecclesia patratæ non apparet, nimirum tanta enormitas, ac frequentia periculum in illo, ac in istis: sufficit autem minima dissimilitudo & disparitas ad excludendum casum à Lege odiosa, utut aliquo modo similem, ubi nempe potius *paritas* datur, quam *identitas* rationis. In præsentii controversia rem omnem conficit voluntas Legislatoris expressè prohibentis extensionem ad casus in Bulla Gregoriana non expressos etiam propter identitatem & majoritatem rationis; cum ratio non sit lex, & privatio asyli respectu occidentium & mutilantium in Ecclesia potius fundetur & principaliter in voluntate Legislatoris, quam in ratione. Quod spectat ad exemplum exheredationis, valde communis sententia docet, etiam ad flagitium cum propria matre commissum extendi non posse Novellam Imperatoris, diserte volentis, ut præter causas (ibi expressas) nulli liceat ex alia lege ingratitude causas opponere. Et sic est paritas cum nostro casu. Si verò placeat cum alijs

alijs sentire, quòd etiam exhereditari possit filius cum propria matre peccans carnaliter, dicendum erit, hunc casum terminis generalibus ab ipso Imperatore in *d. Nov.* esse comprehensum per hæc verba generalia in §. 2. posita, propter gravem *Sinhovestam* injuriam parenti illatam, proinde non propter identitatem vel majoritatem rationis (quæ in lege odiosa non debet attendi, & in Bulla Gregoriana expressè ut insufficiens ad extensionem rejicitur) sed quia in genere jam comprehenditur peccatum cum matre, vel nomine Novercæ saltem in sensu latiori etiam intelligitur Mater.

Ad 5. Quamvis Benedictus XIII. in *cit. Bull.* exceperit plura delicta, eorùmque reos privaverit a sylò, imprimis tamen non privavit furtum in Ecclesijs committentes, sed solum ministros in telonijs publicis, montibus pietatis, & bancis furtum committentes (non in Ecclesijs; quid enim his cum illis?) neque eadem est ratio cum Ecclesijs, quæ Pontificem movere potuit ad excludendos ab asylo dictos ministros, apud quos fuit forsitan hæc, quòd in dictis personis eorùmque officijs requiratur specialis fides & fidelitas ad conservanda hominum commercia. Dein transmissò etiam (non concessò) quòd laudatus Pontifex voluisset furantes in Ecclesia asylo privatos, in nostra tamen Germania hæc nova Lex non stringe-

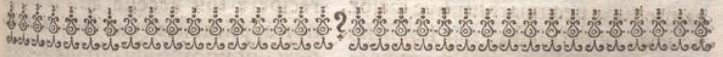
ret probabiliter: non enim stringit nos in his partibus, quatenus est *Lex Pontificia*, quia, ut hæc obliget in tota Ecclesia & universaliter, juxta meam doctrinam ad *tit. de Constitutis*, in meo *Candidato* traditam, debet promulgari in singulis provincijs & dioccesibus: ubi ergo non fuit promulgata, uti apud nos, probabiliter non obligat: nec stringit, ut est *Decretum Concilij*, quia hoc Concilium non fuit Oecumenicò seu Generale, eò quòd non omnes Episcopi totius Ecclesiæ ad id fuerint convocati, & Papa illi præfederit non ut universæ Ecclesiæ caput, sed ut Antistes, Patriarcha, aut Primas certæ Nationis aut certarum Provinciarum, adeoque fuit tantum Particulare, Nationale, aut fortè tantum Provinciale; ergo non est Lex universalis, nec obligat totam Ecclesiam, sed solum illas provincias & dioceses, pro quibus fuit indictum & habitum: nec denique stringit quatenus est *declaratio Bullæ Gregorianæ*; quia nec Pontifex intendit eam declarare, cum nullibi id indicet, nec verba illius declarationem Bullæ Gregorianæ insinuant, sed potius novam legem; nam *declaratio* secundum etymologiam suam non debet recedere à verborum, quæ clariora intendit reddere, propria & usurcepta significatione; si enim Legislatores ab ea recedat, & amplius quid statuatur, planè declaratio, quæ debet esse *comprehensiva*, seu à significatione pro-

propria verborum prioris legis non recedens, non est, sed extensio, iustos declarationis limites excedens, ac induit naturam novæ legis: & hoc modo planè se habent verba Bullæ Benedictinæ, ut patet legenti, adeoque non sunt declaratoria Gregorianæ.

Ad Confirmationem est eadem responsio; nam Constitutio seu Bulla *Ex quo Divina &c.* Benedicti XIII. privat alysd *occidentes proximum animò præmeditatò ac deliberatò*, non est declaratoria Bullæ Gregorianæ, quæ solùm excludit *proditorie occi-* dentes proximum; nam per *proditoriam* in propria significatione acceptam occidere plus est quam præmeditatò animò occidere, nimirum per proditoriam occisionem intelligitur occisio sub specie amicitia &c. ut ostendi in meo *Candidato h. t.* Proinde Bulla Benedictina nec stringit, ut est declaratio Bullæ Gregorianæ;

nec ut Lex Pontificia nova, quia in nostris Partibus non promulgata, & quantum scio, saltem ubique, nondum usu recepta: nec ut Decretum Concilij Generalis, cum Concilium Romanum non fuerit Generale, sed Particulare; Particularia autem Concilia non ligent alios, nisi pro quorum Provincia, aut Natione sunt celebrata. Posset Pontifex, si vellet, præcipere observationem suæ Bullæ per totum Orbem Christianum, sed animum suum deberet ritè manifestare, & juxta mea principia per promulgationem in singulis provincijs & diocesisibus. Vid.

P. Franc. Schmier *de Jure Legali*
II. I. c. 5. sect. 1.
§. 2.

TITULUS L.

Ne Clerici vel Monachi Sæcularibus Negotijs se immisceant.

(R. P. Pichler *Deis*, T. 2.)

T

DE